

Finanspolicy

Lunds

Kommunkoncern

Beslutad av Kommunfullmäktige

Datum 2018-04-26, § 74

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	2
2 Finansiell samordning.....	3
3 Organisation och ansvarsfördelning.....	4
4 Likviditetshantering och kortsiktig placering av överskottslikviditet.....	5
5 Upplåning	5
6 Utlåning och borgen.....	6
7 Finansiell riskhantering vid skuldförvaltning.....	7
8 Rapportering.....	8

Revisionshistorik

Datum	Beskrivning
2015-08-27	Finanspolicy antagen i kommunfullmäktige 2015-08-27, § 136
2018-04-26	Reviderad Finanspolicy antagen i kommunfullmäktige 2018-04-26, § 74

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommuner förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. I enlighet med gällande lagstiftning och med syftet att tydliggöra uppdraget gällande finansverksamheten har Lunds kommun upprättat denna finanspolicy.

1.2 Övergångsregler

Finanspolicyn gäller från och med beslutsdagen i kommunfullmäktige och ersätter därmed delar av tidigare finanspolicy.

1.3 Omfattning

Den finanspolicy som nu ersätts omfattar både skuld- och kapitalförvaltning för kommunens verksamhet. I och med detta dokument bryts finansiering och skuldförvaltning ut i en egen policy.

Denna finanspolicy omfattar även finansverksamheten i hela kommunkoncernen, med vilken avses Lunds kommun med majoritetsägda bolag. Vid upplåning, utlåning och borgen inkluderar denna finanspolicy även kommunalförbund, minoritetsägda bolag och externa parter. När dessa verksamheter är inkluderade används benämning den samlade verksamheten.

Med finansverksamheten avses upplåning, utlåning, borgen, likviditetshantering, placering av överskottslikviditet och finansiell riskhantering.

Kommunstyrelsen och respektive styrelse i majoritetsägda bolag ska besluta om finansiell policy/riktlinjer för den egna finansverksamheten inom ramen för denna finanspolicy.

Som ett komplement till denna finanspolicy finns finansiella riktlinjer omfattande Lunds kommun som utfärdas av kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige beslutar även placeringspolicy för medel avsatta för pensionsförpliktelser. Dessa tre dokument, Finanspolicy, Finansiella riktlinjer samt Placeringspolicy för pensionsförpliktelser ersätter därmed tidigare Finanspolicy. Dessutom beslutar kommunstyrelsen om Placeringspolicy för förvaltning av kommunens stiftelser.

Ansvarig

Styrdokument

Kommunfullmäktige	Finanspolicy Lunds kommunkoncern	Placeringspolicy För medel avsatta för pensionsförpliktelser Lunds kommun	
Kommunstyrelsen	Finansiella riktlinjer Lunds kommun		Placeringspolicy Förvaltning av kommunens stiftelser Lunds kommun
Bolagsstyrelsen	Finansiell policy/riktlinjer i respektive bolag		

1.4 Syfte med finanspolicyn

Finanspolicyn är ett ramverk från kommunfullmäktige i syfte att ange övergripande målsättningar, ansvarsfördelning och allmänna regler och riktlinjer i finansiella frågor i kommunkoncernen.

1.5 Mål med finansverksamheten

Det övergripande målet för finansverksamheten i kommunkoncernen är att medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

- tillgodose verksamhetens nödvändiga behov av finansiering i enlighet med fastställd budget
- säkerställa betalningsförmåga och trygga tillgången på kapital
- inom ramen för ovanstående, eftersträva bästa möjliga finansnetto inom ramen för beslutad risk

Finansverksamheten ska bedrivas på ett betryggande sätt och i enlighet med på området gällande lagstiftning samt EU-rättsliga principer. Verksamheten ska kännetecknas av en hög kompetens, affärsmässighet och effektiva beslutsprocesser.

2 Finansiell samordning

I kommunkoncernen ska det finnas ett Finansråd som fungerar som ett samarbetsorgan för finansverksamheten i kommunkoncernen. Finansrådet ska bestå av tjänstemän från respektive majoritetsägt bolag samt tjänstemän från kommunen. Kommunens ekonomidirektör är sammankallande och minst två protokollförda möten ska hållas årligen.

Kommunkoncernen ska ha ett gemensamt koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden. Majoritetsägda bolag ska vara anslutna till koncernkontosystemet. På kommunkontorets ekonomiavdelning finns finansfunktionen. Finansfunktionen har som uppgift att samordna kommunkoncernens koncernkonto och därtill hörande banktjänster. Finansfunktionen samordnar

upplåning med de verksamheter som helt eller delvis hanterar sin upplåning via kommunen. En samordnad upplåning ska dokumenteras i avtal mellan parterna.

Nämnder och majoritetsägda bolag ska till kommunens finansfunktion lämna den information som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete inom kommunkoncernen. Tillika ska kommunens finansfunktion ge dessa parter motsvarande information som behövs för deras respektive verksamhet.

Majoritetsägda bolag ansvarar, inom ramen för denna finanspolicy, för respektive bolags finansverksamhet.

3 Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas enligt nedanstående:

Kommunfullmäktiges ansvar är att:

- besluta om finanspolicy efter förslag från kommunstyrelsen
- besluta om en ram för extern upplåning som sker i Lunds kommuns namn. Ramen ska inkludera kommunens externa upplåning för utlåning till den samlade verksamheten.
- besluta om en årlig ram för kommunens egen upplåning
- besluta om en ram för utlåning till och borgen för respektive majoritetsägt bolag
- besluta om en ram för utlåning till och borgen för respektive kommunalförbund och minoritetsägda bolag
- besluta i särskilda fall om utlåning och borgen till externa parter
- följa utvecklingen av finansverksamheten genom årsbokslut och övrig finansiell rapportering

Kommunstyrelsens ansvar är att:

- övergripande ansvara för finansverksamheten i Lunds kommun enligt denna finanspolicy
- besluta om finansiella riktlinjer för finansverksamheten i Lunds kommun i enlighet med finanspolicyn
- besluta om delegationsordning för finansverksamheten i Lunds kommun
- besluta om publika låneprogram och nya upplåningsformer i Lunds kommuns namn
- besluta om tillfälliga lån utöver ram enligt reglementet
- besluta om tecknande av samt uppsägning av avtal om kreditrating för Lunds kommun
- löpande följa finansverksamheten genom finansiell rapportering
- fortlöpande utvärdera finanspolicyn och riktlinjer samt föreslå kommunfullmäktige att revidera finanspolicyn vid behov

Kommunens nämnder ansvar är att:

- tillhandahålla den information som kommunens finansfunktion efterfrågar för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom kommunkoncernen

Styrelsen i de majoritetsägda bolagen ansvarar för att:

- finansverksamheten i respektive bolag bedrivs inom ramen för denna finanspolicy
- fastställa finansiell policy/riktlinjer för respektive bolag inom ramen för kommunens beslutade finanspolicy
- tillhandahålla den information till kommunens finansfunktion som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete inom kommunkoncernen

Kommunens styrelseledamöter/representanter i kommunalförbund samt minoritetsägda bolag ansvarar för att:

- tillhandahålla den information till kommunens finansfunktion som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete inom den samlade verksamheten

4 Likviditetshantering och kortsiktig placering av överskottslikviditet

Med likviditetshantering avses matchningen av in- och utbetalningar samt hantering av kortfristiga låne- och placeringsbehov. Kommunkoncernen ska ha ett koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden. Kommunens finansfunktion är ansvarig för kontostrukturen och nya bank- och valutakonton ska öppnas i samråd med denna funktion.

Majoritetsägda bolag ska vara anslutna till kommunens koncernkontostruktur. Speciella konton kan öppnas för bolags specifika behov efter samråd med finansfunktionen.

Likviditetshanteringen ska utformas för att effektivisera kapitalförsörjningen med beaktande av att en god betalningsberedskap upprätthålls vid alla tillfällen. De majoritetsägda bolagen ansvarar för optimering av respektive bolags rörelsekapital.

Överskottslikviditet ska hanteras aktivt och inom reglerna för risktagande.

Kommunstyrelsen och respektive bolagsstyrelse inom kommunkoncernen ska i respektive finansiell policy/riktlinjer ange riktlinjer för likviditetshantering och placering av överskottslikviditet.

5 Upplåning

Extern upplåning inom kommunkoncernen kan ske i kommunens eller respektive verksamhets namn, med eller utan kommunal borgen. Detta gäller även för den samlade verksamheten. All extern upplåning i Lunds kommuns namn ska inrymmas inom den av kommunfullmäktige beslutade ramen.

En hög säkerhet beträffande tillgång till finansiering ska eftersträvas och kommunkoncernens betalningsförmåga ska vid varje tidpunkt vara säkerställd via tillgång till likvida medel och/eller genom avtalade kreditlöften. Respektive bolag ansvarar för att med kommunens finansfunktion teckna avtal för respektive verksamhets behov av checkräkningskredit.

Finansiell leasing jämställs med upplåning. Normalt är den effektiva finansieringskostnaden för ett leasingavtal högre än verksamhetens alternativkostnad vid egen finansiering eller lånefinansiering. Därför ska finansiell leasing i kommunkoncernen användas sparsamt.

Kommunstyrelsen och respektive styrelse i majoritetsägda bolag ska i respektive finansiell policy/riktlinjer ange riktlinjer för upplåning och likviditetsreserver.

6 Utlåning och borgen

Utlåning och borgen får endast ske i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade utlånings- och borgensramar. Kommunens finansfunktion ska inför kommunfullmäktiges beslut om ramar för utlåning och borgen inom kommunkoncernen lämna ett skriftligt utlåtande innehållande en kreditbedömning. Motsvarande utlåtande ska lämnas till kommunfullmäktige för beslut om utlåning och borgen till minoritetsägda bolag, kommunalförbund och extern part. I bedömningen ska framgå syftet med finansieringen, återbetalningsförmågan samt i förekommande fall säkerheternas värde.

All utlåning och borgen ska ske på ett sådant sätt att kommunens finansiella risker begränsas. Utlåning och borgen ska dokumenteras i avtal mellan parterna och vara begränsade ifråga om belopp och tid.

Kommunens prissättning av lån och borgen ska eftersträva marknadsmässiga villkor i syfte att möta lagkrav på konkurrensneutralitet för de verksamheter som verkar i konkurrens med privata aktörer. Prissättningen ska vara transparent.

Kommunstyrelsen ska i finansiella riktlinjer ange riktlinjer för utlåning, borgen, kreditprövning och säkerheter samt riktlinjer för fastställande av utlåningsmarginaler och borgensavgifter.

6.1 Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag

Utlåning till majoritetsägda bolag sker genom beviljad koncernkontokredit alternativt som bilaterala lån. Utlåning får endast ske i enlighet med den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen. Vid utlåning till bolag där det inte finns beslutad borgens- och låneram beslutar kommunfullmäktige i varje enskilt fall.

6.2 Utlåning och borgen till kommunalförbund och minoritetsägda bolag

Utlåning eller borgensåtagande till kommunalförbund ska ske i enlighet med förbundsordning. Utlåning och borgensåtagande till minoritetsägda bolag bör, om inte särskilda skäl finns, ske med motsvarande andel i åtagande vad som regleras i konsortialavtalet eller motsvarande avtal med annan part. Om särskilda skäl finns till avvikelse från denna riktlinje kan detta prövas och beslutas av kommunfullmäktige.

Utlåning eller borgensåtagande till kommunalförbund och minoritetsägda bolag får endast ske i enlighet med de av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramarna.

6.3 Utlåning och borgen till externa parter

Utlåning eller borgensåtagande till extern part såsom övriga bolag, föreningar eller organisationer inom kommunen ska hanteras restriktivt. Lån eller borgen kan prövas av kommunfullmäktige i sådana särskilda fall då det bedöms vara av väsentlig betydelse för tillvaratagande av för kommunen angelägna intressen.

7 Finansiell riskhantering vid skuldförvaltning

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker dels i form av operativa risker. För varje betydande finansiell risk ska det finnas en tydligt angiven strategi och riktlinje.

Kommunstyrelsen och respektive bolagsstyrelse ska i finansiell policy/riktlinjer ange riktlinjer för riskhanteringen. Majoritetsägda bolag som i verksamheten har identifierade risker av finansiell karaktär, vilka inte täcks av finansverksamheten, ska utarbeta strategier och riktlinjer för dessa risker. Exempel på sådana risker är elprisrisker och valutarisker kopplade till elhandel samt råvaruprisrisker.

7.1 Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar.

Då kommunen eller majoritetsägda bolag har en för respektive verksamhet betydande skuldsättning ska de utforma en betryggande strategi för finansieringsrisken. Kapitalförsörjningen ska tryggas genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och väl avvägda likviditetsreserver. Motiv för valet av strategi ska dokumenteras.

7.2 Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar respektive verksamhets finansnetto negativt.

Då kommunen eller majoritetsägda bolag har en för respektive verksamhet betydande skuldsättning ska de utforma en betryggande strategi för räntebindningen. Strategin bör uttryckas som en bestämd förfallostruktur för räntebindningen och riskmandat ska ange tillåtna avvikelser. Motiv för valet av strategi ska dokumenteras.

7.3 Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär.

I externa finansiella transaktioner med motpartsrisk ska bara motparter med hög kreditvärdighet väljas. Motpartsrisken ska i möjligaste mån även reduceras genom att transaktionerna sprids på flera motparter.

7.4 Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar.

I finansverksamheten uppkommer valutarisker om upplåning eller placering sker i utländsk valuta. Valutarisker i skuldförvaltningen får inte förekomma och ska valutasäkras i samband med underliggande upplåning eller placering.

7.5 Derivatinstrument

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att hantera kurs- och ränterisker.

Derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning, placeringsportfölj eller underliggande valutaexponeringar. All användning av derivatinstrument förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer. Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid dokumenteras före affärsavslut.

7.6 Operativa risker

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, felaktigt agerande eller felaktiga system.

De operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, uppföljning och rapportering. Finansverksamheten ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan.

8 Rapportering

Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige rapportera om finansverksamheten i samband med årsredovisningen. Kommunstyrelsen ska bedöma om det finns anledning till särskilda rapporter eller beslut i kommunfullmäktige om den finansiella verksamheten.